

Eurooppalaisen tasa-arvon peruskirjan uudet artikkelit

VD/5782/04.00.00/2026

PT/MT/S-AP/SE/JK

Euroopan kuntien ja alueiden neuvosto (Council of European Municipalities and Regions, CEMR) on Euroopan suurin ja laajin paikallis- ja aluehallinnon järjestö, jonka jäseninä on yli 60 kansallista kunta- ja aluejärjestöä 40 Euroopan maasta. Yhdessä nämä järjestöt edustavat noin 100 000 eurooppalaista paikallis- ja aluehallintoa. Suomessa CEMR:n jäsen on Kuntaliitto.

CEMR laati naisten ja miesten tasa-arvoa paikalliselämässä koskevan eurooppalaisen peruskirjan eurooppalaisena yhteistyönä vuonna 2006. Siitä käytetään yleisesti nimeä Eurooppalainen tasa-arvon peruskirja. Vantaan kaupunki allekirjoitti peruskirjan kolmantena kuntana Suomessa vuonna 2007. Kyseessä on vapaaehtoinen sitoumus viedä kansainväliset tasa-arvosopimukset ja olemassa oleva tasa-arvo-lainsäädäntö täysipainoisesti käytäntöön kaikessa kunnan toiminnassa.

Peruskirjassa käsitellään sukupuolten tasa-arvon edistämistä monista eri näkökulmista. Se kattaa monipuolisesti muun muassa kuntien demokraattisen vastuun ja päätöksenteon, johtamisen, työnantajaroolin, palvelut, julkiset hankinnat ja sukupuoleen perustuvan väkivallan ehkäisyn. Peruskirjan allekirjoittaja on sitoutunut päivittämään olemassa olevia tasa-arvosuunnitelmiaan, asettamaan tasa-arvoa koskevat tavoitteet linjassa peruskirjan kanssa ja varaamaan resursseja toteutukseen.

Euroopassa kuntien ja alueiden toimintaympäristössä on tapahtunut monenlaisia muutoksia vuosituhanen alun jälkeen. CEMR:n pysyvä tasa- arvokomitea ja sen tasa-arvoa käsittelevä asiantuntijaryhmä ovat täydentäneet alkuperäistä 30 artikkelin peruskirjaa uusilla artikloilla:

31. Kestävää kehitystä kestävää tulevaisuutta varten
32. Verkossa tapahtuva väkivalta
33. Virkoihin valittuihin naisiin ja henkilöstöön kohdistuva väkivalta
34. Ryhmienvälisyys ja monimuotoisuus
35. Työpaikan joustavuus
36. Digitalisaatio ja digitaalinen osallisuus
37. Seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvät oikeudet
38. Ilmastomuutos ja oikeus terveelliseen ympäristöön
39. Kriisinhallinta ja siviilivalmius.

Uusi peruskirja kokonaisuudessaan: <https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2024/2283-eurooppalainen-tasa-arvon-peruskirja>

Peruskirjan allekirjoittajia kehoitetaan sisällyttämään uusien artiklojen sisällöt työhönsä ja artikkelit tulee saattaa tiedoksi peruskirjan hyväksyneelle taholle. Vantaalla peruskirjan hyväksyi vuonna 2007 kaupunginvaltuusto.

Kaupunginhallitus 24.8.2026 § 13

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle Eurooppalaisen tasa-arvon peruskirjan merkitsemistä tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsenet Mika Niikko ja Jorma Hentilä jättivät asialle seuraavan yhteisen *pöytäkirjalausuman*:

Vantaan kaupunki on liittynyt Eurooppalaiseen tasa-arvon peruskirjaan vuonna 2007 kaupunginvaltuuston päätöksellä. Tuolloin valtuusto arvioi ja hyväksyi peruskirjan senhetkisen sisällön perusteella.

Nyt kaupunginvaltuustolle tuodaan tiedoksi peruskirjaan myöhemmin lisätyt uudet artikkelit. Valtuusto ei kuitenkaan tässä yhteydessä päättä uusien artiklojen hyväksymisestä, vaan asiasta käydään tiedoksianto pohjalta keskustelu.

Perussuomalaisten ja Keskustan näkemyksen mukaan demokratian, avoimen päätöksenteon ja kunnallisen itsehallinnon kannalta olisi ollut perustellumpaa, että peruskirjaan lisätyt uudet artikkelit olisi saatettu kuntien valtuustojen erikseen käsiteltäviksi ja hyväksyttäviksi ennen niiden käyttöönottoa. Alkuperäisen peruskirjan hyväksymisen yhteydessä ei ole päätetty siitä, että mahdolliset tulevat lisäykset tai muutokset otettaisiin automaattisesti käyttöön ilman erillistä poliittista päätöksentekoa kunnissa.

Pidämme ongelmallisena menettelyä, jossa valtuuston aikanaan hyväksymän asiakirjan sisältöä voidaan täydentää uusilla artikloilla ilman, että niitä tuodaan kuntien vaaleilla valittujen päättäjien arvioitaviksi ja hyväksyttäviksi. Merkittävät periaatteelliset muutokset tulisi käsitellä samalla demokraattisella menettelyllä kuin alkuperäinen sitoumuskin.

Perussuomalaiset ja Keskusta korostavat lisäksi, että mikäli uusien artiklojen sisältöön perustuvia uusia toimintamalleja, ohjelmia, ohjeistuksia tai käytännön toimenpiteitä esitetään myöhemmin toteutettaviksi Vantaan kaupungin toiminnassa, tulee ne tuoda erikseen luottamushenkilöiden käsiteltäviksi ja päätettäväksi normaalin poliittisen päätöksenteon mukaisesti ennen niiden toimeenpanoa.

Kaupunginvaltuusto 21.9.2026**Kaupunginhallituksen esitys:**

Päätetään merkitä tiedoksi Eurooppalaisen tasa-arvon peruskirja.

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot: Hallintoasiantuntija Meija Tuominen
(etunimi.sukunimi@vantaa.fi)